

WERKEN AAN UTRECHT

meer banen en goed wonen
in een
aantrekkelijke omgeving

Verkiezingsprogramma

Provinciale Staten Utrecht 2015

PvdA

WERKEN AAN UTRECHT

meer **banen**
en
goed **wonen**
in een
aantrekkelijke **omgeving**

Verkiezingsprogramma Provinciale Staten Utrecht 2015

Partij van de Arbeid

Colofon

Samenstelling programmacommissie:

- Rob van Muilekom (voorzitter)
- Hans Blom (redactie)
- Ali Essousi
- Julie d'Hondt
- Yvon Horsten
- Wim Verhage (secretaris)
- Willy Wagenmans

Vastgesteld in de gewestelijke vergadering van 13 december 2014
(eindversie van 21-1-2015)

1. INLEIDING

Gelijke kansen en eerlijk delen voor iedereen, ongeacht afkomst, geloof, cultuur of geslacht: dat zijn voor de PvdA de kernpunten. Gelijke kansen op onderwijs, werk en inkomen; een rechtvaardige verdeling van welvaart en van woonmogelijkheden; een schoon en aantrekkelijk leefmilieu en voor iedereen toegankelijke natuur- en recreatiegebieden – het zijn bij uitstek onderwerpen waar het provinciebestuur samen met de gemeenten veel aan kan doen. In dit programma maken wij duidelijk hoe de PvdA daar in de komende zittingsperiode van Provinciale Staten aan zal bijdragen.

Utrecht is een economisch sterke provincie maar heeft ook de gevolgen van de crisis op welvaart en werkgelegenheid ondervonden. Gelukkig zijn we op de weg naar boven, groeien economie en werkgelegenheid weer, wordt er weer verkocht en gebouwd. Die lijn willen we vasthouden, met een sociale en realistische koers. Voor de PvdA is ontwikkeling en versterking van de regionale economie daarom speerpunt nummer één: meer banen voor iedereen, wat voor opleiding je ook hebt. Dat willen we realiseren in nauwe samenwerking met bedrijfsleven, onderwijs en gemeenten. Speerpunt twee is een passend en betaalbaar woningaanbod. De woonbehoeften en de woningmarkt veranderen snel. De PvdA wil dat de provincie daar samen met de gemeenten, de woningbouwcorporaties en de bouwwereld tijdig op inspeelt. Ons derde speerpunt is behoud en duurzame ontwikkeling van de mooie woon- en werkomgeving die Utrecht biedt.

Op 18 maart kiezen we. De uitslag bepaalt de samenstelling van de Provinciale Staten van Utrecht. Maar dat niet alleen: de nieuwe Provinciale Staten van Utrecht en van de andere elf provincies kiezen op hun beurt de leden van de Eerste Kamer. Stem voor de politieke stabiliteit waarmee het economisch herstel is gediend, voor een beleid dat niemand uitsluit en voor behoud van sociale zekerheid en zorg – stem PvdA!

Rob van Muilekom

Lijsttrekker PvdA – provincie Utrecht

2. ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID

De provincie Utrecht mag zich met recht het kloppend hart van Nederland noemen. Door haar centrale ligging is zij aantrekkelijk voor bedrijven en behoort ze tot de economisch vitaalste regio's van Europa. Sterk vertegenwoordigde sectoren zijn zakelijke dienstverlening, informatie- en communicatietechnologie, creatieve industrie en life sciences, groeisectoren die zorgen voor werk. En dat hebben we nodig. Gelukkig trekken de economie en de werkgelegenheid weer wat aan, maar de crisis heeft ook in Utrecht zijn sporen nagelaten. Voor jongeren is het niet makkelijk een baan te vinden, ZZP'ers komen moeilijk aan werk en de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt hapert: er is, vooral voor het MBO, een tekort aan stageplaatsen en werkervaringsplekken. Wij willen niet dat jongeren zonder diploma op de arbeidsmarkt komen.

Dat de positie van de provincie Utrecht sterk blijft, is niet vanzelfsprekend. De concurrentie van andere regio's is groot en bedrijven stellen hoge eisen aan hun vestigingsplaats. De PvdA vindt dat het provinciebestuur Utrecht krachtig moet profileren, nationaal en internationaal, en kansrijke, vernieuwende sectoren moet stimuleren: zorg & techniek, duurzaam bouwen en de creatieve industrie zijn een paar van die sectoren. De economische ontwikkeling stoort zich niet aan provinciegrenzen, dus daar moet het bestuur overheen durven kijken door samenwerking te zoeken met aangrenzende regio's als Amsterdam, Wageningen-Food Valley en Hilversum. Daar profiteren we aan beide zijden van de grenzen van. Met internationale congressen, sport- en culturele evenementen zet je de provincie nationaal en internationaal op de kaart en draag je bij aan de economische ontwikkeling. Bij deze evenementen zetten we in op brede participatie van alle inwoners.

Het provinciebestuur moet zich dan ook voor de komst van zulke evenementen inzetten.

Intensieve samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en onderwijs is een motor voor economische ontwikkeling en een voorwaarde voor het aanpakken van de hoge werkloosheid onder jongeren, vooral die met een MBO-diploma. Gezien de positieve ervaringen in de afgelopen jaren willen we dan ook doorgaan met de "Economic Board Utrecht" (EBU) en de ontwikkelingen op het Utrecht Science Park. Financiële en praktische ondersteuning van innovatieve starters en het verbeteren van de toegang tot financiering van ondernemers in het midden- en kleinbedrijf, onder meer door gebruik te maken van de nationale en Europese programma's op dit gebied, zijn van groot belang. De PvdA wil dat de provincie in overleg met gemeenten, onderwijs en bedrijfsleven per jaar minstens 2000 stage- en leerwerkplekken realiseert. Verder kan de provincie opdrachten toegankelijker maken voor ZZP'ers door die in kleinere opdrachten op te delen. We blijven ons inzetten voor eerlijke arbeidscontracten en een fatsoenlijk loon.

DE PVDA WIL IN DE PERIODE 2015-2019:

- De regionale samenwerking van overheid, bedrijfsleven en onderwijs versterken, ook over de provinciegrenzen heen
- Kansrijke sectoren als zorg&techniek, ICT, duurzame bouw en de creatieve industrie stimuleren met speciale aandacht voor banen op MBO-niveau
- Innovatieve starters ondersteunen en de toegang van het MKB tot financiering bevorderen
- De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt verbeteren door per jaar tenminste 2000 leerwerkplekken en stageplaatsen te creëren
- Utrecht nationaal en internationaal profileren als aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven

3. WONEN EN RUIMTE

WONEN

Mensen willen prettig en betaalbaar wonen. Maar door veranderingen in het woningbestand en in de woningmarkt wordt betaalbaar wonen voor sommige groepen steeds moeilijker. Bovendien zijn woonwensen aan sterke veranderingen onderhevig. Zo zien we dat ouderen langer zelfstandig (willen) blijven wonen, maar dat stelt bepaalde eisen aan het huis. Goede afspraken van gemeenten met woningbouwcorporaties en ontwikkelaars zijn nodig voor een woningaanbod dat bij de

veranderende wensen aansluit. De PvdA wil goede en betaalbare woningen voor met name starters en grotere gezinnen en toegankelijke woningen met mogelijkheden voor zorg en beseft dat de woningmarkt een bovenlokaal karakter heeft. De PvdA wil daarom dat de provincie het initiatief neemt tot het opstellen van regionale woonvisies, waarin zij met gemeenten en andere betrokken partijen de ontwikkelingen op de woningmarkt in kaart brengt en aangeeft hoe daaraan tegemoet kan worden gekomen. Waar nodig zouden ook gemeenten uit aangrenzende provincies daarbij moeten worden betrokken.

Naast de bouw van woningen door corporaties en andere vastgoedontwikkelaars wil de PvdA ook ruimte bieden aan initiatieven van bewoners of bewonersgroepen om zelf te bouwen, of dat nu is in coöperatief verband of in de vorm van het zogeheten Collectief Particulier Opdrachtgeverschap. Zelfbouwprojecten, het ombouwen van leegstaand vastgoed tot woningen en het zelf afbouwen van cascowoningen dragen bij aan betrokkenheid bij je eigen woonomgeving en aan sociale samenhang, zaken waar de PvdA groot belang aan hecht. We willen zulke ontwikkelingen dan ook blijven ondersteunen met een provinciaal ontwikkelingsfonds.

Het spreekt voor de PvdA vanzelf dat bij de bouw en renovatie van woningen duurzaamheid en energiebesparing voorop staan. Het project Nul op de Meter om 50.000 energie neutrale woningen te hebben in 2020 is een uitstekend initiatief, en de PvdA wil zoeken naar mogelijkheden om die ambitie nog te verhogen. Zo verlagen we niet alleen de woonlasten voor zoveel mogelijk huishoudens, maar dragen we ook bij aan de werkgelegenheid in de bouwsector en brengen we een klimaatneutrale provincie Utrecht dichterbij.

DE PVDA WIL IN DE PERIODE 2015-2019:

- Regionale woonvisies en woningbouwprogramma's voor een gevarieerd en passend woningaanbod. Hierin worden ook afspraken gemaakt over voldoende betaalbare sociale woningbouw
- Voortzetting van een breed en flexibel provinciaal fonds wonen en stedelijke vernieuwing ten behoeve van binnenstedelijke vernieuwing, bewonersinitiatieven en duurzame pilots op dat terrein

RUIMTE

Ruimte is er niet in overvloed, dus die willen we efficiënt gebruiken. Liever bestaande wegen beter benutten dan nieuwe aanleggen, liever woningbouw binnen bestaande kernen dan erbuiten, en zoveel mogelijk behoud van natuur en landelijk gebied. Dat vraagt om samenwerking en regionale afstemming. Want een natuurgebied is niet alleen van belang voor recreanten uit de gemeente waar het in ligt. En het zou niet

verstandig zijn in een gemeente een nieuw bedrijventerrein te ontwikkelen als in een aangrenzende gemeente bedrijfsgebouwen leeg staan en die leegstand daardoor nog zou toenemen. De PvdA ziet voor de provincie een belangrijke rol weggelegd in het bevorderen van de samenwerking en afstemming als het om het gebruik van de ruimte in Utrecht gaat. Met gemeenten, belangenorganisaties en inwoners, want het gaat immers om hun leefomgeving. Een aantal onderwerpen verdient de komende vier jaar bijzondere aandacht.

Er is vraag naar nieuwe kantoor- en bedrijfspanden die voldoen aan hedendaagse eisen met betrekking tot het nieuwe werken, duurzaamheid en bereikbaarheid. Tegelijkertijd dreigen leegstand en verpaupering van verouderde panden, wat door de crisis nog wordt verergerd. De PvdA geeft prioriteit aan het opknappen van bestaande kantoor- en bedrijfspanden boven nieuwbouw. Soms kunnen ze ook een andere bestemming krijgen. En als dat niet haalbaar is, moeten verrommeling en verpaupering worden tegengegaan door verouderde panden te slopen. Duurzaamheid en zuinig omspringen met de beschikbare ruimte betekenen voor ons dat oude bedrijventerreinen en kantoren worden gerenoveerd en gesaneerd voordat we over nieuwe gaan praten. Om dat te verwezenlijken wil de PvdA een provinciaal aanvalsplan tegen leegstand en verpaupering.

Oude bedrijfsgebouwen kunnen van cultuurhistorische waarde zijn en dan is het des te belangrijker ze te behouden door er een nieuwe bestemming aan te geven. Misschien kunnen startende ondernemers er een werkplek vinden, kunnen zij een sociaal-culturele bestemming krijgen of kan er horeca in worden gevestigd: nieuwe functies die werkgelegenheid scheppen en van waarde zijn voor de omgeving. Iets soortgelijks geldt voor vrijkomende agrarische bebouwing, een verschijnsel dat door de voortgaande schaalvergroting in de landbouw alleen maar zal toenemen.

De PvdA wil in de komende vier jaar geen nieuwe locaties voor woningbouw buiten de bestaande kernen, maar wel dat in bestaande uitleggebieden als Vathorst en Rijnenburg een passend en gewenst woningaanbod wordt gerealiseerd. De leefbaarheid en vitaliteit van steden en dorpen zijn het meest gediend met nieuwbouw en renovatie binnen de grenzen van het huidige bebouwde gebied. Woningbouw bij knooppunten van openbaar vervoer heeft verreweg onze voorkeur, niet alleen vanwege de bereikbaarheid, maar ook vanwege het milieu. Nieuwe bouwplannen in laaggelegen gebieden moeten we zoveel mogelijk voorkomen – door de klimaatverandering wordt het steeds moeilijker die droog te houden.

Winkels zijn van groot belang voor de leefbaarheid van kleine kernen en stadswijken; voor de aantrekkelijkheid van stads- en dorpscentra zijn ze bepalend. Door een aantal oorzaken heeft de detailhandel het echter moeilijk. Voor zover die te maken hebben met de crisis zijn ze hopelijk van voorbijgaande aard. Maar de verschuiving naar online aankopen doen is blijvend. Hoe dan ook neemt de leegstand toe, ten koste van het voorzieningenniveau en de leefbaarheid.

De PvdA wil samen met gemeenten en marktpartijen een regionaal detailhandelsaanpak ontwikkelen om een vitale en toekomstbestendige detailhandel te behouden.

DE PVDA WIL IN DE PERIODE 2015-2019:

- De ruimte in de provincie efficiënt inrichten en duurzaam gebruiken. Geen 'nieuw' als 'oud' kan worden opgeknapt, en nieuwbouw binnen bestaande kernen
- Een provinciaal aanvalsplan tegen leegstaand vastgoed en verrommeling; prioriteit geven aan transformatie en als nieuwbouw wordt toegestaan, verouderde panden slopen
- Een regionale aanpak voor detailhandel en sociaal ondernemen in leegkomende winkelpanden voor vitale winkelgebieden en levendige dorpskernen en binnensteden

4. BEREIKBAARHEID EN MOBILITEIT

OPENBAAR VERVOER

Voor de PvdA schuilt het belang van mobiliteit in de mogelijkheid om je werk te bereiken, je sociale contacten te onderhouden en recreatiegebieden te bezoeken. Mobiliteit is een voorwaarde om mee te doen en past bij een partij die gelijke kansen hoog in het vaandel heeft. Daarom dragen wij het openbaar vervoer een warm hart toe. Goede bus-, tram- en spoorverbindingen maken mensen die geen auto hebben mobieler en bieden autobezitters een duurzaam alternatief.

Goed en betaalbaar openbaar vervoer vindt de PvdA van groot belang voor ouderen en kwetsbare groepen, voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van kleine kernen en het buitengebied en voor leerlingenvervoer, waarmee kinderen naar de school kunnen die het beste bij hen past. Initiatieven voor de buurtbus ondersteunen we. Ook recreatiegebieden moeten per openbaar vervoer bereikbaar zijn.

Openbaar vervoer heeft een belangrijke sociale functie. In daluren kan bijvoorbeeld een vorm van gratis openbaar vervoer worden aangeboden aan oudere minima. De PvdA wil een gebruiksvriendelijk, betaalbaar en fijn vertakt openbaar-vervoernetwerk in de provincie Utrecht.

Maar niet alleen om de mobiliteit in de breedste zin van het woord te bevorderen. Openbaar vervoer draagt ook bij aan verbetering van de luchtkwaliteit. Het verkeer is de belangrijkste bron van luchtverontreiniging in de provincie Utrecht. Die veroorzaakt gezondheidsschade voor de inwoners van de provincie en draagt bovendien bij aan de klimaatverandering. Van minder auto's op de weg profiteren we dus dubbel, voor de PvdA een reden temeer zich in te zetten voor een goed openbaar vervoer. Aan een schoner milieu dragen we trouwens niet alleen bij door minder auto's en meer openbaar vervoer, maar ook door aan dat openbaar vervoer de strengste eisen te stellen met betrekking tot de uitstoot van CO₂ en andere schadelijke stoffen.

De PvdA ondersteunt het initiatief voor een Nationaal Railinnovatiecentrum samen met het bedrijfsleven, onderwijs en gemeenten. Zo dragen wij bij aan een moderniseringslag in de railsector en creëren we nieuwe werkgelegenheid.

Vanaf 2015 is de provincie door de opheffing van de BRU ook verantwoordelijk voor het openbaar vervoer in de stadsregio Utrecht. Ook hier streeft de PvdA naar een hoogwaardig openbaar vervoer van tram, bus en regiotaxi met behoud van de fijnmazigheid en de sociale functie van het openbaar vervoer.

DE PVDA WIL IN DE PERIODE 2015-2019:

- Toegankelijk, betaalbaar en gebruiksvriendelijk openbaar vervoer, met name voor ouderen en gehandicapten met bijvoorbeeld een vorm van gratis openbaar vervoer in daluren voor oudere minima
- Stimuleren van woon-werkverkeer met het openbaar vervoer, bijvoorbeeld door het ondersteunen van samenwerking tussen bedrijven en openbaar vervoerorganisaties
- Bij de aanbesteding van openbaar vervoer door provincie de strengste eisen aan de uitstoot van schadelijke stoffen
- Fijn vertakt netwerk behouden door combinaties (het busje brengt eerst kinderen naar school en dan ouderen naar de dagopvang), de inzet van vrijwilligers, maatwerk voor dunbevolkte gebieden. Ondersteunen van initiatieven voor de buurtbus
- Een goed bereikbare Uithof, ook tijdens de aanleg van de tram

WEGEN

De economische crisis heeft een rem gezet op de groei van het autoverkeer. Maar als dat straks weer toeneemt, moeten we niet meteen de capaciteit van het netwerk van provinciale wegen in Utrecht willen vergroten ten koste van landschap en natuur.

De PvdA zoekt het liever in het beter benutten van de bestaande wegen, bijvoorbeeld met behulp van ICT-oplossingen, dan in investeringen in asfalt (behalve als het de veiligheid betreft - uit onderzoek blijkt dat die op provinciale wegen beter moet, en dat moet in het onderhoud worden meegenomen). Als PvdA kiezen we nadrukkelijk voor het verbeteren van het vervoer per fiets en voor openbaar vervoer. Dat is veel beter voor de luchtkwaliteit in de provincie en voor de gezondheid van haar inwoners. Waar het voor de luchtkwaliteit nodig is, moeten we de maximumsnelheid verlagen naar 80 km/u.

Technologische ontwikkelingen als zelfsturende auto's zullen ook van grote invloed zijn op de infrastructuur die we in de toekomst nodig hebben en daar moeten we tijdig op inspelen. De komst van de elektrische fiets draagt bij aan vermindering van het autogebruik voor het woon-werkverkeer. Dat moeten we stimuleren met een netwerk van "fietsnelwegen".

DE PVDA WIL IN DE PERIODE 2015-2019

- Betere benutting van het bestaande wegennetwerk in plaats van meer asfalt, geen verbreding van de A27 ten koste van Amelisweerd
- Anticiperen op de gevolgen van technologische ontwikkelingen op het weggebruik en de noodzakelijke capaciteit van wegen
- Investeren in schoon vervoer, waaronder een netwerk van "fietsnelwegen", en bevorderen van het gebruik van de e-bike. Als dat voor de luchtkwaliteit nodig is, maximumsnelheid verlagen tot 80 km/u
- Aandacht voor veiligheid van provinciale wegen in de onderhoudsplannen

5. SCHONE ENERGIE

Onze economie draait grotendeels op fossiele brandstoffen: olie, kolen en gas. Daarmee vervuilen we de atmosfeer, onder meer met CO₂, het broeikasgas dat de aarde opwarmt. Van onze eigen Nederlandse aardgasvoorraad komt het einde in zicht, zodat we ook voor gas afhankelijk zullen worden van landen die er wel over beschikken. En het is niet prettig om voor onze energievoorziening nog zwaarder te moeten leunen op andere landen, die ons niet altijd welgezind zijn, met vaak dubieuze regimes.

Redenen genoeg om onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen en

gestaag te werken aan de overgang naar duurzame energie: zon, wind, aardwarmte, bio vergisting en andere hernieuwbare bronnen. Die zijn soms duurder, zeker in de aanloop- en ontwikkelingsfase. Maar wie ze om die reden afwijst, suggereert ten onrechte dat we een keuze hebben. Het klimaatpanel van de Verenigde Naties heeft er geen twijfel over laten bestaan dat we van de CO₂-uitstoot door fossiele brandstoffen af moeten, als we de opwarming van de aarde binnen acceptabele grenzen willen houden.

Hoe meer energie we gebruiken, hoe meer inspanning de omschakeling kost. Daarom moeten we om te beginnen zoveel mogelijk energie besparen. Dat scheelt in de uitstoot van CO₂ en andere schadelijke stoffen, verbetert de luchtkwaliteit in de provincie en de gezondheid van haar inwoners en levert werk op voor bouw-, installatie- en onderhoudsbedrijven. In fossiele energie moeten we niet meer investeren: geen proefboringen naar schaliegas. De PvdA zet in op hernieuwbare, niet-vervuilende energiebronnen. Dat is ook economisch de verstandigste keuze. We hoeven maar naar Denemarken te kijken om te weten wat investeringen in klimaat neutrale energie kunnen betekenen voor export en werkgelegenheid.

Het provinciebestuur kan belangrijk bijdragen aan de omschakeling naar duurzame energie door het Nationaal Energie Akkoord samen met het bedrijfsleven, energie coöperaties, instellingen, de bouwsector, milieuorganisaties en gemeenten te vertalen in een Regionaal Energie Akkoord. Wat de PvdA betreft, houden we daarin vast aan de doelstelling dat de provincie Utrecht in 2040 klimaatneutraal is en op weg naar dat einddoel in 2020 een energievoorziening heeft, die voor minstens 16% duurzaam is. Om de omschakeling naar duurzame energie te stimuleren wil de PvdA dat er een provinciaal Energiefonds komt (in de vorm van een zogeheten revolving fund), waarmee voorbeeldprojecten en lokale initiatieven kunnen worden gestimuleerd en gesteund.

Verder moet Utrecht zijn aandeel van 65 Megawatt leveren in de 6000 Megawatt die Nederland in 2020 wil opwekken met windenergie, zoals het Rijk met de provincies heeft afgesproken. Omdat windmolens veel impact hebben op hun omgeving moeten omwonenden wel nauw bij de ontwikkeling van windprojecten worden betrokken. Waar mogelijk moeten zij in windprojecten kunnen participeren en van de opbrengst profiteren. Daarnaast willen wij experimenten steunen voor het opwekken van duurzame energie voor woningen en gebouwen en met energieleverende wegen.

DE PVDA WIL IN DE PERIODE 2015-2019

- Een provinciaal Energifonds (revolving fund) om de ontwikkeling en toepassing van schone technologie voor energieopwekking in zoveel mogelijk vormen te stimuleren
- De energievoorziening van Utrecht is in 2020 voor meer dan 16% duurzaam (door toepassing van zonne- en windenergie, aardwarmte, bio vergisting, etc.) als opmaat naar een klimaat neutrale provincie in 2040
- Een Regionaal Energie Akkoord als vertaling van het Nationaal Energie Akkoord, op te stellen met alle betrokken partijen

6. LANDELIJK GEBIED

Hoewel Utrecht een sterk verstedelijkte provincie is, nemen landbouw, landschap en natuur nog altijd de meeste ruimte in beslag: alleen al de landbouw 57% van het oppervlak van de provincie.

De PvdA wil een vitaal en duurzaam landelijk gebied, waar de stedeling kan genieten van natuur en landschap, en waar voor de bewoners goede

en goed bereikbare voorzieningen zoals scholen, winkels en gezondheidszorg bestaan.

De belangrijkste sectoren in de Utrechtse land- en tuinbouw zijn de melkveehouderij en de fruitteelt. Beide zijn relatief kleinschalig, maar ook in Utrecht blijft het aantal agrarische ondernemers teruglopen, waarbij de grond en de productierechten door de 'blijvers' worden overgenomen van de boeren die stoppen, met schaalvergroting als gevolg. Daartegenover staat een groeiend aantal boeren dat biologisch en streekgericht werkt. Voor beide ontwikkelingen is er ruimte, maar voor de PvdA staat verduurzaming voorop: het aanpakken van verdroging, vermesting en schade door de uitstoot van ammoniak. Megastallen wijzen we af vanwege de aantasting van het landschap en de risico's voor de volksgezondheid.

Bestaande en nieuwe natuur in Nederland gaan samen het Natuur Netwerk Nederland (NNN) vormen. Het Utrechtse deel van het NNN moet met nog 1500 hectare worden uitgebreid, voordat het af is. Wat de PvdA betreft, gebeurt dat zo snel mogelijk. Daarnaast zijn er de zogeheten groene-contourgebieden, waar op vrijwillige basis nog eens 3000 hectare natuur kan worden gerealiseerd. Wij willen de verruiming van het budget dat de provincies voor natuur krijgen van het Rijk voor dat doel inzetten. Voor de PvdA ligt het accent op natuur-dicht-bij-huis, waar zoveel mogelijk mensen van kunnen genieten. Door gebiedscoöperaties te vormen met eigenaren, gebruikers en overheden kunnen we ondanks de beperkte financiële mogelijkheden toch ontwikkelingen van de grond krijgen. Nu de recreatieschappen gaan verdwijnen, wil de PvdA tijdig afspraken met gemeenten maken over het onderhoud en het beheer van wandel- en fietsroutes.

Natuur en landschap bepalen de kwaliteit van de leefomgeving en zijn van groot belang voor het vestigingsklimaat in de provincie en dus voor economie en werkgelegenheid. Recreatie en toerisme leveren ook directe werkgelegenheid: 6% van de Utrechters heeft een baan in deze sectoren. We moeten dus zuinig zijn op natuur en landschap in de provincie, op de bossen en heiden van de Heuvelrug, de plassen en weiden van het Groene Hart, op het Rivierengebied, de Hollandse Waterlinie en de Romeinse Limes, en zorgen voor hun bereikbaarheid en toegankelijkheid, voor bewoners en voor bezoekers. Cultuurhistorisch waardevolle elementen in het landschap, zoals buitenplaatsen, militaire complexen en agrarische gebouwen, kunnen behouden worden door ze een passende economische functie te geven. Bij het behoud van natuur en landschap wil de PvdA nauw samenwerken met het waterschap, zodat veiligheid en waterberging de plaats krijgen die zij in gebiedsontwikkeling verdienen.

DE PVDA WIL IN DE PERIODE 2015-2019:

- Verduurzamen van de landbouw door verdroging en vermessing tegen te gaan. Niet-grondgebonden agrarische productie zoveel mogelijk clusteren, maar geen megastallen
- Ruimte voor kleinschalige bedrijvigheid in vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen
- Voldoende en betaalbare recreatiemogelijkheden dicht-bij-huis. Fijn vertakt stelsel van wegen en paden maakt landelijk gebied toegankelijk voor recreant. Provincie stimuleert natuur in groene-contourgebieden en zet daar extra natuurgeld voor in.
- Behoud van het aantrekkelijke en gevarieerde Utrechtse landschap door landschapstoets op plannen voor woningen, (boeren)bedrijven, wegen, etc. aan de hand van de streekeigen kenmerken van de zes landschappen van Utrecht volgens de provinciale Kwaliteitsgids.

7. BESTUUR EN FINANCIEN

Utrecht is sterk en Utrecht scoort hoog: economisch, wetenschappelijk en cultureel. Dat moeten we zo houden. Daar is een provinciebestuur voor nodig dat de belangen van Utrecht in Den Haag en in Brussel overtuigend weet te formuleren en te behartigen. Een daadkrachtig bestuur dat zijn verantwoordelijkheid neemt waar dat moet, maar dat burgers en gemeenten ruimte geeft waar het kan.

De gemeenten staan voor grote uitdagingen, doordat de overheidstaken op het gebied van o.m. de jeugdzorg naar hen worden overgeheveld. Het provinciebestuur kan die verantwoordelijkheid niet overnemen. Maar het zou op zijn beurt onverantwoordelijk zijn als het de gemeenten daar niet in ondersteunde. Dat past ook in de visie van de PvdA op het bestuurlijk toezicht door de provincie: beter tijdig in overleg met de gemeente naar oplossingen zoeken dan problemen laten groeien totdat harde ingrepen onvermijdelijk zijn.

Waar het gaat om ontwikkelingen die de grenzen van gemeenten overstijgen, bijvoorbeeld op het gebied van woningbouw of de ontwikkeling van bedrijventerreinen, zal de provincie de samenwerking tussen gemeenten stimuleren. Maar niet vrijblijvend: als het niet tot de gewenste afstemming komt is de PvdA van opvatting dat de provincie haar bevoegdheden om ongewenste ontwikkelingen te blokkeren moet gebruiken en omgekeerd, als gemeenten zaken laten liggen, niet moet aarzelen zelf initiatieven te nemen. De PvdA voelt niet voor op het Provinciehuis bedachte herindelingen van gemeenten. Wel vindt zij het de verantwoordelijkheid van het provinciebestuur om samen met gemeenten te zoeken naar het verbeteren van hun doelmatigheid en bestuurskracht en om regionale samenwerking te bevorderen voor zaken die de gemeentegrenzen overschrijden.

De provincie is de bij de burger minst bekende bestuurslaag. Juist daarom moet zij ruim baan geven aan de groeiende behoefte van inwoners om direct betrokken te worden bij zaken die hun leefomgeving raken en daarop invloed uit te oefenen. Door hen naast gemeenten, maatschappelijke organisaties, onderwijs en bedrijfsleven bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid te betrekken, zal dat aan kracht winnen.

De financiële middelen worden schaarser en de reserves van de provincie Utrecht zijn niet groot. We moeten onze doelen daarom realiseren door binnen de bestaande begroting ze efficiënt mogelijk te werken en keuzen te maken. Soberheid en doelmatigheid zijn hierbij steeds van groot belang, ondermeer in de bedrijfsvoering en voor bestuurders. De PvdA wil de beschikbare middelen slimmer inzetten en publieke en private middelen koppelen om zo de ontwikkelingskracht van partijen en projecten te versterken. Naast geld moet de provincie ook deskundigheid, beleid en regelgeving inbrengen en met voorbeeldprojecten innovatie en ontwikkeling bevorderen.

Tenslotte dient het provinciebestuur als werkgever een voorbeeldfunctie te vervullen. Bij de verlening van opdrachten door de provincie wil de PvdA voortzetting van het voorkeursbeleid voor bedrijven die tenminste 5% mensen in dienst hebben of nemen, die anders moeilijk aan de slag komen ("social return on investment"). Maar uiteraard moet ook de provincie zelf zich inspannen zoveel mogelijk mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt in dienst te nemen.

DE PVDA WIL IN DE PERIODE 2015-2019

- Gemeenten in 2015 waar nodig nog ondersteunen bij het invullen van hun nieuwe verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg
- Samen met gemeenten zoeken naar verbetering doelmatigheid en bestuurskracht, bevorderen regionale samenwerking, geen opgelegde herindelingen
- Werkgelegenheid bevorderen voor mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt, bij aanbestedingen en bij de provincie zelf